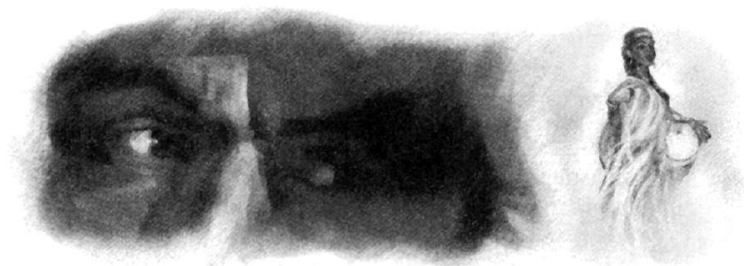

SAMSON OG HANS KVINNER: LIDEN- SKAPENS DÅRSKAP

Bakgrunnsstoff *Dommerne 14–16.*

Minnevers “For alt som er i verden – kroppens begjær, øynenes begjær og skrytet av alt en eier – det er ikke av Far, men av verden” (1 Joh 2,16).

Historien om Samson er på mange måter en utfordring for moderne lesere. En hel del er rett og slett vanskelig å forstå, noe som bare understreker det Paulus sa om at vi ser “som i et speil, i en gåte”, (1 Kor 13,12). Først etter Jesu annet komme får vi vite hele sannheten.

Men selv når vi ser ting “som i et speil, i en gåte”, ser vi nok til å kunne lære en god del av den heller tarvelige historien om Samson og hans kone og Dalila.

Dalila ble aldri gift med Samson, men det er mange felles-trekk mellom det Samson opplevde med den kvinnen han først giftet seg med og det han opplevde med Dalila, som han senere forelsket seg i. (1) Begge var filistere. (2) De filisterlederne som oppsøkte dem for å få hjelp med å legge en snare for Samson, hadde hell med seg hos begge. (3) Samson motstod dem begge til å begynne med, men omsider gav han etter for dem begge.

Samson giftet seg aldri med Dalila, men det er hennes navn som er blitt forbundet med Samson og ikke hans navnløse kone.

Ukeoversikt Samson hadde fått store gaver og var kalt av Gud. Han var også en mann som bar preg av dype lidenskaper. Det er trist å se de konfliktene dette førte til.

SØNDAG

Samson blir kalt

Les Dommerne 13. Hva slags beviser fikk Manoah og hans kone for det kallet de mottok? Hvilke betingelser var knyttet til kallet?

Dommerne 13 sier klart fra om at Samson skulle få stor betydning for Israel, at Gud ville bruke ham til en særskilt oppgave, at han skulle innlede frigjørelsen fra filisterne (*Dom 13,5*). Det hebraiske ordet for å “frelse” kommer av roten *ysha*, som skulle gi oss navnet “Jesus” og det hebraiske ordet for “frelser”, *Moshiah*.

Det er åpenbart at Samson fikk et stort kall. Men den som mottar et kall fra Gud blir selvsagt ikke dermed ufeilbarlig eller syndfri.

Les Dommerne 13,24.25. Hva lærer vi om Samson i disse versene?

Les Dommerne 14,1-3 og 16,1. Hva lærer de oss om Samson?

Han mottok nok et høyt kall, men Samson la for dagen visse farlige karakterbrister. Hans følelser ble utelukkende styrt av fysisk utseende. Den første gangen sa han til sine foreldre: “Jeg så en filisterpike i Timna, ... Henne må dere la meg få til kone” (*Dom 14,1.2*). Senere fikk han øye på en prostituert i Gaza og tilbrakte natten sammen med henne (*Dom 16,1*). Han skulle ha brukt tiden på sitt særskilte oppdrag og vært tro mot Gud, men i stedet lot han lidenskapen ta overhånd og knyttet de mest intime bånd til Israels fiender. Tenk så ironisk! Han blir kalt til å “frelse” Israel fra filisterne, og før vi vet ordet av det har han giftet seg med en av dem.

Til ettertanke **Hva har Gud “kalt” deg til? Hvilke karaktersvakheter står mellom deg og oppfyllelsen av dette kallet? Hvilke bibelske løfter kan gi deg de seirene du trenger til å lykkes med det Gud har kalt deg til?**

MANDAG

Samsons bryllupsdag

Les Dommerne 14. Hvilke feil gjør Samson her?

Det later til at Samson hadde det med å oppsøke filisterbyer vest for hjemstedet. Det virker heller ikke som om han hadde noen større betenkeligheter med å slå seg sammen med de kvinnene som han der fikk lyst på. Israelittene så ned på filisterne og

brukte ordet *uomskåret* som et synonym for hedning (1 Sam 14,6), enda det var filisterne som hersket over dem på den tiden (Dom 14,4). Samsons forhold til ikke-israelske kvinner må ha bekymret hans foreldre, spesielt når man tenker på omstendighetene omkring hans fødsel og kall (vers 3, 4).

Helt fra før syndfloden hadde gudfryktige menn følt seg tiltrukket av vakre, men gudløse kvinner og blitt forledet til ondskap (1 Mos 6,1-5). Salomo hadde også giftet seg med mange utenlandske kvinner som tilba fremmede guder. De tilhørte folk som Gud uttrykkelig hadde bannlyst (1 Kong 11,1.2). Disse forbindelsene var ikke bare av politisk art. Det står om disse kvinnene at “dem elsket han” (vers 2). Selv om disse konene førte hans tanker hen til fremmede guder, så tilba Salomo likevel Jahve, men ikke lenger av hele sitt hjerte (1 Kong 11,4-6).

Hva sier filisternes handlinger oss om hva slags mennesker det var Samson knyttet seg til?

Her får vi et eksempel på hvor farlig det kan være å ha med feil type mennesker å gjøre. Sett en som har spesielle feil og svakheter i et dårlig miljø, og følgene kan bli smertelige for alle, uansett om han eller hun er kalt av Gud.

Til ettertanke Se nøye og andektig på de kreftene som omgir deg, i alle fall dem du har innflytelse på. Bidrar de positivt til ditt åndelige liv, eller motvirker de det? Hva må du foreta deg?

TIRSDAG**Samsons hevn**

Det gikk bare verre og verre med dette ekteskapet. Det sies at Samsons kone “forrådte” ham, men det er lett å forstå hennes redsel. Tenk bare på hva hennes egne truet med å gjøre mot henne og hennes slekt (*Dom 14,15*). Kanskje kunne hun ha betrodd seg til Samson og bedt ham om hjelp og beskyttelse. Uansett varte ikke dette dårlig gjennomtenkte ekteskapet særlig lenge. Samsons ble rasende og forlot sin kone. Dermed var veien beredt for all den smerten som skulle komme.

Hva oppgis som grunn til at Samson vendte tilbake til sin kone? Dom 15,1. Hva sier det oss om Samson?

Vi vil nok gjerne tenke det beste om Samson og hans motiver, men teksten tyder på at det var begjær heller enn et ønske om forsoning som lå bak. Uansett ble han oppbrakt da han oppdaget at hans kone nå var gift med en annen. Ekteskapet som institusjon var visst like fordervet den gang som nå.

Hva avslører Samsons reaksjon om hans personlighet? Dommerne 15.

Det går klart frem av det Samson gjorde etter at hans kone var blitt giftet bort til en annen at han hadde et farlig temperament. Kanskje elsket han virkelig sin kone og var rasende fordi hun nå var sammen med en annen.

Hans drap på filistere kan også ha skyldtes hans kjærlighet til sin kone; eller kanskje det var skyldfølelse som drev ham fordi han trodde at de ble drept fordi han hadde svidd av åkrene. Uansett ble resultatet en hel del lidelse som kunne ha vært unngått hvis ikke Samson, som burde ha visst bedre, hadde latt følelsene og lidenskapen få ta overhånd.

Til ettertanke Samson blir rasende på sin kone og forlater henne umiddelbart. Men hva om han hadde vist storsinn, nåde og tilgivelse? Da kunne alt ha gått annerledes. Ta tid ved korsets fot og lær om tilgivelsen i Jesus. Vis så det samme sinnelaget mot den neste som gjør deg sint og tilgi vedkommende.

ONSDAG

Elendigheten fortsetter

Dommerne 15 avsluttes med at Samson har drept 1000 filistere. I *Alfa og Omega*, bind 2, side 152 (PP:564) leser vi: “Etter at Samson hadde vunnet denne store seieren, gjorde folket ham til dommer, og han styrte Israel i tjue år.” Her ser vi utvilsomt litt av hvordan Samson skulle “ta til å” berge Israel (*Dom 13,5*).

Les Dommerne 16,1-3. Hvilke andre av Bibelens lederskikkelser viste lignende svakheter? Hva kostet det?

Det var ille nok at han gikk til en prostituert, men enn å gå til en hos fienden? Dette var utvilsomt en arrogant demonstrasjon fra hans side. “Men til tross for hans synd hadde Guds nåde ikke forlatt ham.” – *Alfa og Omega*, bind 2, side 152 (PP:565). Samson unnslopp med livet i behold, men hadde han lært sin lekse?

Les Dommerne 16,4-6. Hva får vi her vite om den forbindelsen han igjen inngikk?

Til forskjell fra de andre kvinnene han var sammen med, også hans kone (i alle fall den som Skriften omtaler), sies det at han

elsket Dalila. Men det ser ikke ut til at hun gjengjeldte hans kjærlighet.

Les *Dommerne 16,5-20*. Hvordan kan denne historien lære oss om kjærlighetens evne til å gjøre oss blinde? Hva burde Samson ha skjønt helt fra første stund? Hvorfor skjønte han det ikke?

Det var dumt av ham å innlede enda et forhold til atter en filisterkvinne, men han burde ha skjønt at denne kvinnen ikke var opptatt av hans beste. Men “kjærligheten” og lidenskapen var så sterk at han opprettholdt forholdet enda det var opplagt at han burde ha kuttet det ut med én gang.

Til ettertanke **Hvor omhyggelig vokter du dine følelser og drifter? Tenk så mange “gode” mennesker det er som ødelegger sitt liv og livene til dem de er glade i fordi de ikke styrer sine følelser. Hvordan kan du best beskytte deg mot denne fellen?**

TORSDAG

Kjærligheten gjør blind

Les *Dommerne 16,16-31*. Prøv å trekke en lærdom av denne historien som kan være relevant for dagens mennesker. Hva slags lærdom skulle det være, og hvorfor?

Gud skapte menn og kvinner og innstiftet ekteskapet som et symbol på den nærhet og fellesskap som han ønsker med sin menighet (*Åp 21,2*). Ideelt sett burde forholdet føre begge parter

nærmere Gud og ikke jage hverandre vekk. I dette tilfellet ser vi tydelig at et uheldig forhold kan skille en fra Herren.

“Det var en veldig forandring som den tidligere dommeren og helten i Israel opplevde. Nå var han en svak, blind fange som var henvist til å gjøre det usleste arbeid. Litt etter litt hadde han brutt de betingelsene som var knyttet til hans hellige kall. Lenge hadde Gud båret over med ham. Men da Samson til de grader gav seg synden i vold, at han røpet sin store hemmelighet, vek Herren fra ham. Kreftene fantes ikke i selve håret, men var et tegn på hans lojalitet mot Gud. Da dette symbolet ble ofret på lidenskapens alter, mistet han også de velsignelsene som det var et tegn på.” – *Alfa og Omega*, bind 2, side 154 (PP:566).

Hva det er ironiske i at Samson ble berøvet synet?

Når vi leser historien om Samson, ser vi at han til tross for sine feil ikke hadde gitt slipp på sin tro, enda så skrøpelig den var. Og Gud kunne fortsatt bruke Samson. Tenk så mye bedre det hadde vært om Samson hadde vært tro mot den sannheten han kjente. Det at Gud kunne gjennomføre sine planer til tross for Samsons nederlag, er ingen unnskyldning for disse tabbene. Det viser bare at Guds vilje skjer til tross for oss. Tenk så mye bedre det ville vært om han kunne arbeidet gjennom oss.

Til ettertanke I *Hebreerbrevet 11,32* er Samson nevnt som en trofast tjener for Herren. Hva sier det oss om Guds nåde? Hvilket håp gir det deg?

FREDAG

Videre studium

Les *Det kristne hjem*, side 37- 40 (AH:50-54).

“Fortellingen gir inntrykk av at Samson var utrolig tåpelig. Han kunne ha satt en stopper for alle Dalilas utspøringer ved å forlate henne og dra hjem. Men Samsons største feil var ikke uforstand. Det var en blind forelskelse. Historiens største lærdom er å finne i den skam og elendighet som denne vellystigheten utsatte ham for og hvordan den litt etter litt førte til at han mistet de overmenneskelige kreftene som Gud hadde gitt ham.” - *The SDA Bible Commentary*, bind 2, side 398.

“Gud hadde holdt sin hånd over Samson for å gjøre ham skikket til den oppgaven han var kalt til. Helt fra begynnelsen hadde han de beste betingelser for å oppnå fysisk og mental styrke og moralsk renhet. Men han kom i slett selskap og mistet forbindelsen med Gud som er menneskets eneste tilflukt. Dermed ble han revet med av ondskapens flodbølge. De som blir satt på prøve mens de gjør sin plikt, kan være sikre på at Gud vil bevare dem. Men hvis de med vilje utsetter seg for fristelse, vil de før eller senere falle.” – *Alfa og Omega*, bind 2, side 155-156 (PP:568).

Spørsmål til drøftelse

1. Hvordan kan dere hjelpe noen som tilsynelatende lar sin åndelige vurderingsevne vike for driftene?
2. Hvordan kan dere som en menighet gi mennesker som blir fristet den hjelp og oppmuntring som en sterk, kjærlig og forståelsesfull menighet burde kunne gi? Hvilke endringer må til for at de som trenger hjelp, kan finne mennesker som bryr seg og forstår dem i stedet for slike som bare står rede til å fordømme dem?
3. Be sammen som en gruppe: for menighetens ledere og de som sitter med stort ansvar, at de vil bli bevart fra å gjøre de samme feilene som Samson gjorde.

Sammendrag Historien om Samson dreier seg om en sterk mann som blir offer for sine moralske svakheter. Med et sterkt forhold til sin Gud ville han kunne ha fått kontroll over sitt forhold til kvinner. Hans liv er et eksempel på ordene “Gå ikke i fremmed forspann med slike som ikke tror!”